

УДК 004.933:65.011.56:378.147

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1\(41\)-598-609](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1(41)-598-609)

Карпенко Юрій Вікторович кандидат економічних наук, доцент, Доцент кафедри менеджменту і логістики, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, тел.: (050) 941-00-20, <https://orcid.org/0000-0001-6370-066X>

Кириченко Юрій Іванович аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, тел.: (050) 404-87-83, <https://orcid.org/0009-0003-3817-3425>

Курилко Дмитро Сергійович аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, тел.: (050) 564-83-63, <https://orcid.org/0009-0003-8557-7561>

Назаренко Дмитро Борисович аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, тел.: (099) 065-64-17, <https://orcid.org/0009-0006-1912-3918>

ERP-СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БАКАЛАВРІВ МЕНЕДЖМЕНТУ

Анотація. Швидкі зміни в бізнесі вимагають від сучасних фахівців не лише теоретичних знань, а й практичних навичок роботи з інноваційними інструментами, такими як ERP-системи. Однак, розрив між академічним вивченням ERP та їхнім реальним застосуванням у бізнесі створює бар'єр для успішної кар'єри випускників.

У дослідженні з'ясовано, що ERP-системи, як інструменти для управління ресурсами підприємства, пропонують широкий спектр можливостей для розвитку навичок майбутніх менеджерів. Зокрема, формування у студентів розуміння бізнес-процесів, оскільки ERP системи надають повну картину взаємозв'язку всіх відділів, процесів в організації та сприяють розвитку системного мислення. Здобувачі набувають практичних навичок аналізу даних, а саме доступ до даних та виявлення трендів: за допомогою вбудованих інструментів аналізу можна виявляти тенденції, прогнозувати майбутні результати та оптимізувати процеси. Формування у студентів навичок прийняття рішень, оскільки ERP-системи дозволяють моделювати різні сценарії розвитку подій та оптимізувати використання ресурсів. Також, ERP-системи забезпечують розвиток лідерських якостей, оскільки зазвичай

вимагають тісної співпраці між різними відділами та забезпечення делегування повноважень. Використання ERP-систем в освітньому процесі дозволяє підготувати майбутніх фахівців до роботи в динамічному середовищі. Ключовим аспектом у даному питанні є розвиток цифрових компетенцій, завдяки ознайомленню з новітніми технологіями: хмарні обчислення, штучний інтелект та аналітика даних тощо.

Однак, проблема полягає в тому, що часто теоретичні знання про ERP-системи, отримані студентами в університетах, не підкріплюються достатнім практичним досвідом. Це призводить до труднощів адаптації випускників на ринку праці, де знання ERP-систем є однією з ключових вимог. Вирішення проблеми, на наш погляд, полягає у впровадженні лабораторних робіт з ERP-системами в освітній процес ЗВО, що дозволить студентам: закріпити теоретичні знання; отримати практичні навички роботи з ERP-системами та розвинути аналітичні та управлінські навички: приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, аналізувати результати діяльності, оптимізувати бізнес-процеси.

Ключові слова: інформаційні системи, ERP-системи, професійна підготовка, менеджер організацій.

Karpenko Yurii Viktorovich PhD in Economic, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Logistics, National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic», Poltava, tel.: (050) 941-00-20, <https://orcid.org/0000-0001-6370-066X>

Kyrychenko Yurii Ivanovich, graduate student, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, tel.: (050) 404-87-83, <https://orcid.org/0009-0003-3817-3425>

Kurylko Dmytro Serhiyovych, graduate student, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, tel.: (050) 648-83-63, <https://orcid.org/0009-0003-8557-7561>

Nazarenko Dmytro Borisovych graduate student, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, tel.: (099) 065-64-17, <https://orcid.org/0009-0006-1912-3918>

ERP-SYSTEMS AS A TOOL FOR FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCES OF BACHELOR OF MANAGEMENT

Abstract. Rapid changes in business require modern specialists not only theoretical knowledge, but also practical skills in working with innovative tools, such as ERP systems. However, the gap between the academic study of ERP and their real business application creates a barrier for successful careers for graduates.

The study found that ERP systems, as tools for managing enterprise resources, offer a wide range of opportunities for developing the skills of future managers. In particular, the formation of students' understanding of business processes, since ERP systems provide a complete picture of the relationship of all departments, processes in the organization and contribute to the development of systems thinking. Learners gain hands-on data analysis skills, namely data access and trend detection: with built-in analysis tools, you can identify trends, predict future outcomes, and optimize processes. Formation of students' decision-making skills, as ERP systems allow modeling various scenarios of the development of events and optimizing the use of resources. Also, ERP systems provide the development of leadership qualities, as they usually require close cooperation between different departments and ensure the delegation of authority. The use of ERP systems in the educational process allows preparing future specialists to work in a dynamic environment. A key aspect in this matter is the development of digital competences, thanks to familiarization with the latest technologies: cloud computing, artificial intelligence and data analytics, etc.

However, the problem is that often the theoretical knowledge about ERP systems acquired by students at universities is not supported by sufficient practical experience. This leads to difficulties in adapting graduates to the labor market, where knowledge of ERP systems is one of the key requirements. The solution to the problem, in our opinion, is the introduction of laboratory work with ERP systems into the educational process of higher education institutions, which will allow students to: consolidate theoretical knowledge; gain practical skills in working with ERP systems and develop analytical and management skills: make informed decisions in conditions of uncertainty, analyze performance results, optimize business processes.

Keywords: information systems, ERP systems, professional training, organization manager.

Постановка проблеми. Швидкі зміни в сучасному світі вимагають від системи освіти постійної адаптації. Головне завдання освіти сьогодні – підготувати фахівця, здатного не лише володіти професійними знаннями та навичками, але й ефективно використовувати сучасні інформаційні технології. Зокрема, у зв'язку з посиленням конкуренції та необхідністю підвищення ефективності, підприємства все частіше впроваджують ERP-системи – комплексні програмні рішення, що об'єднують різні функціональні блоки управління компанією. Це дозволяє оптимізувати бізнес-процеси, підвищити продуктивність та приймати більш обґрунтовані управлінські рішення. Але недостатня інтеграція теоретичних знань про ERP-системи, отриманих бакалаврами менеджменту в ЗВО, з практичними навичками роботи в реальних бізнес-процесах призводить до труднощів адаптації випускників на ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз проблем ефективності впровадження та розвитку ERP-систем на підприємствах широко

висвітлені у дослідженнях іноземних та українських науковців, публікаціях експертів і практиків. Об'єктами їхніх наукових праць здебільшого є питання становлення й розвитку українського ринку систем управління підприємством та економічної ефективності цих систем, як складової їх системи менеджменту. Проте незважаючи на значний доробок вчених з практично відсутні публікації щодо формування у майбутніх фахівців практичних навичок роботи з ERP-системами та їх вплив на розвиток ключових компетентностей сучасного менеджера.

Мета статті: визначити оптимальні підходи до організації лабораторних робіт з використанням ERP-систем в освітньому процесі ЗВО для забезпечення ефективного засвоєння студентами теоретичних знань та формування практичних навичок роботи з цими системами.

Виклад основного матеріалу. ERP (Enterprise Resource Planning) – система планування ресурсів підприємства, завданням якої є забезпечення організаційної стратегії інтеграції виробництва й операцій, управління трудовими ресурсами, фінансового менеджменту та управління активами, орієнтована на безперервне балансування і оптимізацію ресурсів підприємства через спеціалізований інтегрований пакет прикладного програмного забезпечення. Система підтримує загальну модель даних і процесів для всіх сфер діяльності [1].

Системи ERP призначені для управління усією фінансово-господарською діяльністю компанії. Вони використовуються для оперативного надання керівництву компанії інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, а також створення інфраструктури електронного обміну даними компанії з постачальниками і споживачами. Функції планування діяльності компанії реалізовані окремих функціональних блоках. ERP-системи дозволяють використовувати одну інтегровану програму, а не кілька окремих. Єдина система може керувати виробництвом, логістикою, розподілом, запасами, доставкою, формуванням рахунків-фактур та бухгалтерським обліком. Крім того, систем ERP обов'язково мають електронний обмін даними з іншими програмами і системами, а також мають змогу моделювати низку ситуацій, в основному пов'язаних із плануванням та прогнозуванням певних видів діяльності [2].

ERP-система – корпоративна інформаційна система (KIC), яка призначена для автоматизації обліку та управління. ERP-системи, як правило, будуються за модульним принципом та охоплюють майже всі ключові процеси діяльності підприємства. Головне призначення даної системи є пошук взаємозв'язків між всіма відділами торговельного підприємства, а також створення інформаційного центру даних, який акумулює та надає всю необхідну інформацію про діяльність підприємства в цілому та розрізі структурних підрозділів.

Сучасна ERP система повинна забезпечувати:

– комплексний підхід до підсистем і задачам автоматизації управління підприємством;

- роботу всіх модулів системи в одному інформаційному просторі з можливістю надання локальної роботи деяких підсистем, груп користувачів і робочих місць;
- функціонування єдиної системи документообігу;
- принцип однократності введення даних і можливість використання вихідних документів системи як первинних;
- одночасне підтримування системою декількох підприємств, з отриманням консолідованих звітів;
- доступ до структури зберігання інформації;
- роботу в умовах розподіленої обробки даних [3].

Впровадження ERP-систем автоматизації процесів позитивно відбивається на діяльності усіх бізнес-структур. Дані продукти сприяють оптимізації комунікацій з клієнтами, уникнення простоїв та мінімізації витрат.

Однак попри усі вагомні переваги існують і недоліки впровадження ERP-систем:

- висока початкова вартість програмних продуктів – впровадження складних програмних продуктів, котрі охоплюють одразу всі підсистеми підприємства, є досить витратним, однак витрати на придбання і подальше обслуговування ERP-систем економічно доцільні, оскільки вони виправдовують себе досить швидко, а відповідно скорочують витрати і дозволяють чітко та ефективно скеровувати наявні ресурси, що дозволяє вивести організації на новий, якісний рівень;
- необхідність навчання персоналу роботі з системою – на початковому етапі персоналу необхідно пройти підготовку та навчання, щодо роботи з даною системою;
- тривалий і складний процес впровадження та інтеграції програми, оскільки система охоплює усі процеси діяльності організації [4].

Ринок ERP перебуває у фазі швидкого розширення. За прогнозом Statista, у 2023 р. розмір ринку програмного забезпечення для планування ресурсів підприємства досягне 49,30 млрд доларів. Очікується, що річний темп зростання (CAGR 2023-2027) складе 5,24 %, внаслідок чого обсяг ринку досягне 60,47 млрд доларів США до 2027 р.

Згідно з прогнозом, цього рік середні витрати на одного працівника в сегменті програмного забезпечення для планування ресурсів підприємства досягнуть 14-16 доларів США.

Enterprise Resource Planning Software (ERP) допомагають компаніям управляти, інтегрувати та оптимізувати важливу бізнес-діяльність, пов'язану з ресурсами – такими як люди, фінанси, капітал, матеріали, замовлення та інші.

На відміну від CRM, ERP як комплексне рішення насамперед орієнтовані на саму компанію та її внутрішні бізнес-процеси (притім CRM є одним із модулів ERP або інтегровані з ERP як сторонні рішення).

Програмне забезпечення ERP може бути надане одним із двох способів: локальне програмне забезпечення (продається за транзакційною ліцензією або за підпискою) та хмарне програмне забезпечення як послуга / SaaS (найчастіше продається за підпискою). Трендом останніх років є розвиток ERP-систем у варіанті SaaS [5].

ERP-системи вже давно стали обов'язковою частиною бізнесу, допомагаючи керувати ресурсами, оптимізувати процеси та підвищувати ефективність. У 2025 р. український ринок ERP-рішень продовжить розвиватися, реагуючи на нові виклики та потреби бізнесу.

1. Перехід на хмарні рішення. Хмарні ERP-системи набувають популярності завдяки своїй доступності та зручності. Вони дозволяють керувати бізнесом з будь-якої точки світу, не потребуючи великих інвестицій у серверну інфраструктуру. Для середнього бізнесу це означає зменшення витрат на обслуговування систем та легкість масштабування.

2. Мобільність і гнучкість. У 2025 р. ERP-системи активно інтегруються з мобільними платформами, що дозволяє користувачам працювати з даними у реальному часі. Це особливо актуально для компаній з розподіленими командами та віддаленим форматом роботи.

3. Інтеграція штучного інтелекту. Штучний інтелект дозволяє аналізувати великі обсяги даних, прогнозувати попит, оптимізувати виробничі та логістичні процеси. ERP-рішення зі вбудованими AI-модулями стають стратегічним інструментом для компаній, що прагнуть залишатися конкурентоспроможними.

4. Локалізація та відповідність законодавству. Зважаючи на особливості українського ринку, ERP-рішення адаптуються до місцевого законодавства, забезпечуючи точний облік та прозору звітність. Це важливий критерій для компаній, що працюють на території України.

5. Заміна застарілих рішень. Після санкцій проти російського програмного забезпечення багато компаній шукають заміну 1С. Сучасні ERP-рішення, такі як SAP Business One, Microsoft Dynamics 365 Business Central та Odoo, пропонують широкий функціонал та відповідають потребам різних галузей [6].

ERP системи, як інструменти для управління ресурсами підприємства, пропонують широкий спектр можливостей для розвитку навичок майбутніх менеджерів. Основними перевагами використання ERP-систем в освітньому процесі є:

1) формування у студентів розуміння бізнес-процесів. Комплексний підхід: ERP системи надають повну картину взаємозв'язку всіх відділів та процесів в організації, що допомагає студентам зрозуміти, як їхні рішення впливають на інші аспекти бізнесу. Системний підхід: використання ERP сприяє розвитку системного мислення, що є необхідним для ефективного управління;

2) набуття практичних навичок аналізу даних. Доступ до даних: ERP-системи збирають великі обсяги даних про діяльність підприємства, що

дозволяє студентам аналізувати інформацію для прийняття обґрунтованих рішень. Виявлення трендів: за допомогою вбудованих інструментів аналізу можна виявляти тенденції, прогнозувати майбутні результати та оптимізувати процеси;

3) формування навичок прийняття рішень. Моделювання сценаріїв: ERP-системи дозволяють моделювати різні сценарії розвитку подій, що допомагає менеджерам оцінювати потенційні наслідки своїх рішень. Оптимізація ресурсів: за допомогою ERP можна оптимізувати використання ресурсів, що призводить до підвищення ефективності роботи підприємства;

4) розвиток лідерських якостей. Командна робота: ERP системи зазвичай вимагають тісної співпраці між різними відділами, що сприяє розвитку навичок командної роботи та лідерства. Делегування повноважень: використання ERP-систем дозволяє делегувати частину завдань, що звільняє час для стратегічного планування та розвитку підлеглих;

5) підготовка до роботи в динамічному середовищі. Адаптація до змін: ERP-системи дозволяють швидко адаптуватися до змін у бізнес-середовищі, що є важливою навичкою для сучасних менеджерів. Автоматизація рутинних завдань, що дозволяє менеджерам зосередитися на більш стратегічних завданнях;

6) розвиток цифрових компетенцій. Ознайомлення з новітніми технологіями: робота з ERP системою допомагає освоїти сучасні технології, такі як хмарні обчислення, штучний інтелект та аналітика даних. Підвищення конкурентоспроможності випускників: знання ERP систем робить фахівців більш конкурентоспроможними на ринку праці.

Основною метою реалізації освітньої діяльності для підготовки бакалаврів менеджменту згідно Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за галуззю знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 073 Менеджмент (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України 29.10.2018 р. № 1165) [7] є здатність вирішувати практичні проблеми та спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері управління організаціями та їх підрозділами. Зокрема, даним документом передбачено наступний інструментарій та обладнання, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в менеджменті.

Орієнтація освітніх програм «Менеджмент» і «Логістика» з підготовки бакалаврів за спеціальність 073 Менеджмент, які реалізуються у Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (далі – Університет) базується на сучасних підходах та інтерактивних методах навчання, організаційно-соціальних і організаційно-технічних рішеннях підтримки бізнесу, сучасних технологіях в менеджменті, що дозволяє сформувати нову генерацію висококваліфікованих менеджерів, здатних приймати

ефективні управлінські рішення в умовах глобалізаційних викликів. При чому їх акцент зосереджено на формування здатності здійснювати управління підприємствами на основі знання сучасного інструментарію менеджменту, інновацій та діджиталізації бізнес-процесів, що забезпечить високий рівень його конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі [8]. Зазначені програми спрямовані на підготовку майбутніх менеджерів з логістики з критичним мисленням, ініціативних, креативних; спрямована на кращі міжнародні практики щодо оптимізації логістичних процесів із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних систем і технологій за умов динамічності змін бізнес-середовища.

Згідно Стандарту вищої освіти [7] нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання. Зокрема, результати навчання – виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички організаційного проектування. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує навчальна дисципліна «Інформаційні системи в менеджменті».

Метою навчальної дисципліни є формування знань і навичок щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також практичних навичок ефективного використання сучасних інформаційних технологій у процесі здійснення управлінської діяльності в організації.

Розроблена на кафедрі менеджменту і логістики Національного університету імені Юрія Кондратюка навчальна програма даного курсу передбачає два змістових модулі. Перший модуль «Введення в інформаційні системи і технології управління підприємством» передбачає вивчення чотирьох тем: «Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством», «Інформаційні технології та систематизація обробки інформації», «Економічна інформація і засоби її формалізованого опису» Другий змістовий модуль «Створення і функціонування інформаційних систем». охоплює п'ять тем: «Корпоративні інформаційні системи та їх еволюція», «Організація системи управління взаєминами із клієнтами на підприємстві», «Інформаційні системи підтримки прийняття рішень та їх використання», «Автоматизація управління проектами на підприємствах» та «Експертні системи в управлінні та бізнесі».

У даному курсі передбачено лабораторні роботи, які є невід'ємною частиною навчального процесу, особливо при підготовці майбутніх менеджерів. Зокрема, використання ERP систем у цих роботах дозволяє створити максимально наближене до реального бізнес-середовища, де студенти можуть закріпити теоретичні знання та отримати практичні навички.

Основні завдання лабораторних робіт з використанням ERP-систем є:

- ознайомлення з інтерфейсом та функціоналом системи;
- моделювання бізнес-процесів;

- прийняття управлінських рішень;
- автоматизація бізнес-процесів;
- інтеграція з іншими системами.

Розглянемо ERP-систему Odoo, яка пропонує широкий спектр можливостей для навчання майбутніх менеджерів в Університеті.

Odoo – це ERP-система з відкритим кодом. На даний момент пропонується два варіанти Odoo: Community Edition (CE) та Enterprise Edition (EE).

ERP-система Odoo містить функціонал, який складається з різноманітних модулів для різноманітних видів обліку, включаючи продажі, закупівлі, склад, облік, HR й інше. Odoo Enterprise має: понад 65 «рідних» додатків; понад 42 тис. додатків спільноти, котрі доступні до завантаження в apps.odoo.com.

ERP-система Odoo має низку особливостей, які роблять її ефективним та корисним рішенням для автоматизації основних процесів бізнесу. До цих особливостей належать:

1) модуль «Облік» представлений в системі двома підсистемами: бухгалтерською та аналітичною. Аналітична в основному призначена для деталізації доходів та витрат в розрізі якоїсь аналітики. Наявний функціонал навіть в базовій Odoo може забезпечити облік ТМЦ, основних засобів, грошових коштів, зобов'язань тощо;

2) модуль «Маркетинг та CRM» пропонує різні інструменти, які допомагають автоматизувати маркетингові активності, такі як електронна розсилка, організація подій тощо. Крім того, система дозволяє відстежувати джерела отримання потенційних клієнтів, що дозволяє оцінювати ефективність маркетингових кампаній;

3) модуль «Продажі» тісно пов'язаний з іншими модулями системи, зокрема з CRM, проектами, складом та обліком. Завдяки цій інтеграції користувач може легко створити комерційну пропозицію з CRM, яка потім перетворюється на замовлення на продаж. Крім того, система має можливість автоматично створювати проекти та задачі для послуг, що продаються. Замовлення на продаж є джерелом даних для вихідних складських переміщень, і з них створюється інвойс замовника в обліку. Також система містить в собі окремий модуль POS, який допоможе автоматизувати продажі в роздрібній торгівлі;

4) модуль «Купівля» дозволяє автоматизувати процес закупівлі матеріальних та нематеріальних активів від постачальників. Як ERP-система, Odoo може автоматично створювати замовлення на купівлю при виникненні певних умов, таких як мінімальний або максимальний запас, потреба у сировині для виробництва, закупівля на замовлення та інші;

5) модуль «Склад» надає можливості для керування складом та місцями зберігання. Місця зберігання можуть бути фізичними або

віртуальними. При переміщенні запасів на складі використовується метод подвійної логістичного запису, що дозволяє відстежувати рух матеріальних активів від постачальника до покупця;

б) модуль «Виробництво» дозволяє планувати та керувати процесами виробництва, від створення виробничих замовлень до контролю якості готової продукції. За допомогою цього модуля можна поперше створювати виробничі замовлення, контролювати запаси сировини та матеріалів, відстежувати процес виробництва і контролювати витрати на виробництво; по-друге, даний модуль дозволяє вести облік робочого часу, розподіляти завдання між робітниками та контролювати їх виконання [9].

Лабораторні роботи з використанням ERP-системи Odoo надають студентам можливість отримати досвід роботи з реальним бізнес-програмним забезпеченням і розвинути навички, необхідні для успішної кар'єри та передбачають наступну тематику:

- управління бізнесом за допомогою ERP Odoo;
- налагодження робочих процесів;
- відкриття магазину (точки продажу);
- запуск виробництва;
- продаж товарів (послуг);
- створення веб-сайту електронної комерції;
- покращення взаємодії з клієнтами (CRM модуль);
- удосконалення проектного менеджменту (модуль Проекти);
- організація електронного документообігу;
- управління персоналом.

Висновки. Швидкий розвиток технологій ставить нові виклики перед системою освіти. Підготовка кваліфікованих менеджерів вимагає не тільки теоретичних знань, але й практичних навичок роботи з сучасними програмними продуктами, такими як ERP-системи. Проблема полягає в тому, що часто теоретичні знання про ERP-системи, отримані студентами в університетах, не підкріплюються достатнім практичним досвідом. Це призводить до труднощів адаптації випускників на ринку праці, де знання ERP-систем є однією з ключових вимог.

На наш погляд, вирішення проблеми полягає у впровадженні лабораторних робіт з ERP-системами в навчальний процес, що дозволять студентам:

- закріпити теоретичні знання: застосовувати отримані знання на практиці, розуміти взаємозв'язки між різними функціональними блоками ERP-системи;
- отримати практичні навички роботи з ERP-системами: конфігурувати модулі, вводити дані, аналізувати звіти, приймати управлінські рішення на основі отриманої інформації;

– розвинути аналітичні та управлінські навички: приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, аналізувати результати діяльності, оптимізувати бізнес-процеси.

Таким чином, ERP-системи відіграють важливу роль у формуванні професійних компетенцій сучасних менеджерів. Тому включення лабораторних занять з даними системами в освітній процес є необхідною умовою для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців.

Література:

1. Асєєв Г. Становлення й розвиток українського ринку систем управління підприємством. Вісник Книжкової палати. 2014. № 12. С. 23-25.
2. Кавецький В. В. Сучасні системи управління плануванням та організацією виробництва. Ефективна економіка. 2021. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/96.pdf.
3. Поливана Л. А. ERP-системи для автоматизації обліку фінансових результатів підприємств роздрібною торгівлі. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2013. № 41. С. 216-219.
4. Лавриненко С. О., Кравчук І. І., Буднік О. М. Сучасні ERP-технології – ефективна складова системи менеджменту організацій. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3928>.
5. Прогноз розвитку ринку ERP у 2023-2027 роках. Ukrainian ERP Forum 2024. URL: <https://www.erpforum.com.ua/blog/blog-2/prognoz-rozvitku-rinku-erp-u-2023-2027-rokakh-10>
6. Тренди ERP-рішень у 2025 році в Україні. ONE Service Consulting. URL: <https://www.oneservice-consulting.com/blog/erp-1/trendi-erp-rishen-u-2025-rotsi-v-ukraini-24>.
7. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за галуззю знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 073 Менеджмент (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України 29.10.2018 р. № 1165). К. : МОН України, 2018. 14 с.
8. Освітні програми кафедри менеджменту і логістики. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». URL: <https://nupp.edu.ua/page/kafedra-menedzhmentu-i-logistiki.html>
9. Що таке Odoo? Self-Erp. URL: <https://www.self-erp.com/knowledge/article/713>.

References:

1. Asieiev, H. (2014). Stanovlennia y rozvytok ukrainskoho rynku system upravlinnia pidpriemstvom [Formation and development of the Ukrainian market of enterprise management systems]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 12, 23-25 [in Ukrainian].
2. Kavetskyi, V. V. (2012). Suchasni systemy upravlinnia planuvanniam ta orhanizatsiieiu vyrobnytstva [Modern management systems for production planning and organization]. *Efektivna ekonomika*, 12. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/96.pdf [in Ukrainian].
3. Polyvana, L. A. (2013). ERP-systemy dlia avtomatyzatsii obliku finansovykh rezultativ pidpriemstv rozdribnoi torhivli [ERP systems for automating accounting of financial results of retail enterprises]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, 41, 216-219 [in Ukrainian].
4. Lavrynenko, S. O., Kravchuk, I. I. & Budnik, O. M. (2024). Suchasni ERP-tekhnologii – efektyvna skladova systemy menedzhmentu orhanizatsii [Modern ERP technologies are an effective component of the management system of organizations]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 62. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3928> [in Ukrainian].

5. Prohnoz rozvytku rynku ERP u 2023-2027 rokakh [Forecast of ERP market development in 2023-2027]. (n.d.). *Ukrainian ERP Forum 2024*. Retrieved from <https://www.erpforum.com.ua/blog/blog-2/prognoz-rozvitku-rinku-erp-u-2023-2027-rokakh-10> [in Ukrainian].
6. Trendy ERP-rishen u 2025 rotsi v Ukraini [Trends of ERP solutions in 2025 in Ukraine]. (n.d.). *ONE Service Consulting*. Retrieved from <https://www.oneservice-consulting.com/blog/erp-1/trendi-erp-rishen-u-2025-rotsi-v-ukraini-24> [in Ukrainian].
7. Standart vyshchoi osvity Ukrainy pershoho (bakalavrskoho) rivnia za haluzziu znan 07 Upravlinnia ta administruvannia, spetsialnist 073 Menedzhment [Standard of higher education of Ukraine of the first (bachelor) level by field of knowledge 07 Management and administration, specialty 073 Management]. (2018). (zatverdzheno ta vvedeno v diiu nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy 29.10.2018 r. № 1165). Kyiv : MON Ukrainy [in Ukrainian].
8. Osvitni prohramy kafedry menedzhmentu i lohistyky [Educational programs of the department of management and logistics]. (n.d.). *National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»*. Retrieved from <https://nupp.edu.ua/page/kafedra-menedzhmentu-i-logistiki.html> [in Ukrainian].
9. Shcho take Odoo? [What is Odoo?]. (n.d.). *Self-Erp*. Retrieved from <https://www.self-erp.com/knowledge/article/713> [in Ukrainian].

